

THÔNG TIN NHANH PHÁP LUẬT

Cập nhật 06/10/2020

Trái phiếu –"công cụ" huy động vốn hiệu quả của doanh nghiệp, đang dần hấp dẫn hơn bao giờ hết. Tuy nhiên, hiện nay, hoạt động mua bán loại chứng khoán này vẫn còn tiềm ẩn nhiều rủi ro và thiếu tính minh bạch. Vì vậy, để khắc phục những hạn chế đó, Chính phủ bổ sung quy định mới nghiêm ngặt hơn về phát hành trái phiếu doanh nghiệp bằng Nghị định 81/2020/NĐ-CP (**"Nghị định 81"**) có hiệu lực từ đầu tháng 9 vừa qua.

Cụ thể, trước đây, chỉ công ty cổ phần và công ty TNHH được phát hành trái phiếu với điều kiện:

(i) Đã hoạt động ít nhất 1 năm kể từ khi thành lập, nhằm cho thấy công ty tồn tại và vận hành ổn định trước khi vay tiền;

(ii) Có báo cáo tài chính năm đã kiểm toán gần nhất, trả hết nợ trái phiếu trong ba năm liền trước và đáp ứng tỉ lệ an toàn tài chính tùy theo luật chuyên ngành phù hợp. Điều này nhằm đảm bảo độ đáng tin cậy về mặt tài chính và khả năng trả nợ của doanh nghiệp.

(iii) Chỉ phát hành cho tối đa 99 nhà đầu tư (không kể nhà đầu tư chuyên nghiệp) và không chào bán qua phương tiện thông tin đại chúng. Bởi điều ngược lại được xem là chào bán ra công chúng – một phương thức huy động vốn khác theo pháp luật chứng khoán.

(iv) Phương án phát hành phải được cơ quan có thẩm quyền phê duyệt.

Tuy nhiên, quy định trên vẫn có những khoảng trống và kẽ hở. Do vậy, từ ngày 01/09/2020, doanh nghiệp phát hành trái phiếu phải đáp ứng thêm bốn điều kiện:

(v) Kí hợp đồng với tổ chức tư vấn cung cấp dịch vụ rà soát sự đáp ứng các điều kiện phát hành trái phiếu trước khi nộp hồ sơ cho nhà nước. Tiếng nói của đơn vị giúp tăng chất lượng và tính tuân thủ của hồ sơ.

(vi) Đảm bảo nợ của công ty sau phát hành trái phiếu (kể cả số nợ dự kiến phát hành) không được quá 05 lần vốn chủ sở hữu theo báo cáo tài chính quý gần nhất. Điều này nhằm hạn chế số nợ quá lớn để giảm bớt nguy cơ vỡ nợ cho doanh nghiệp;

(vii) Hoàn tất bán trái phiếu trong 90 ngày từ ngày công bố thông tin. Thời hạn này đảm bảo công ty đáp ứng các điều kiện phát hành trong suốt thời gian mua bán trái phiếu.

(viii) Thực hiện tối đa 2 đợt chào bán/năm. Tương tự điều kiện (vi), điều này nhằm hạn chế số nợ và đảm bảo khả năng trả nợ của doanh nghiệp, giúp bảo vệ nhà đầu tư trái phiếu.

Có thể thấy, doanh nghiệp mong muốn huy động vốn bằng trái phiếu phải chịu nhiều ràng buộc hơn, nhất là về tiềm lực tài chính. Doanh nghiệp cần cập nhật thông tin về Nghị định 81 để đảm bảo sự tuân thủ trong hoạt động phát hành loại chứng khoán này.

ĐỂ QUẢNG CÁO KHÔNG TRÊN ĐƯỜNG RA "BÃI RÁC"

Nhiều doanh nghiệp (nhất là bất động sản) vẫn nghĩ về gọi điện tư vấn, gửi email mời chào hay nhắn tin giới thiệu là những kênh tiếp cận khách hàng không thể thiếu. Cách tư duy này sẽ phải thay đổi bởi "cơn địa chấn" Nghị định 91/2020/NĐ-CP ("Nghị định 91") có hiệu lực từ ngày 1/10/2020.

Trực tiếp tác động hoạt động quảng cáo và thẳng thừng tuyên bố "chống tin nhắn rác, thư điện tử rác, cuộc gọi rác", Nghị định 91 được nhà làm luật kỳ vọng mang đến khuôn khổ pháp lý hiệu quả và thiết thực hơn, thay thế quy định cũ được ban hành 12 năm trước trong Nghị định 90/2008/NĐ-CP được sửa đổi, bổ sung năm 2012.

Theo đó, việc quảng cáo qua viễn thông và internet đặt hòn đá tảng vào vai trò chủ động của người dùng. Thay vì bất đắc dĩ nhận hàng loạt tin nhắn, cuộc gọi bủa vây, khách hàng có quyền chủ động từ chối và ngăn chặn. Quyền này trước đây chỉ do nhà cung cấp dịch vụ viễn thông thực hiện theo yêu cầu từ nhà nước, trong khi người dùng bị động cung cấp thông tin, phối hợp với nhà chức trách.

Bước ngoặt trên được cụ thể hóa bằng việc thiết lập:

(i) "Hệ thống tiếp nhận phản ánh tin nhắn rác, cuộc gọi rác (đầu số 5656), thư điện tử rác": doanh nghiệp phải gửi bản sao mọi tin nhắn quảng cáo, trong khi người dùng có thể gửi thông tin phản ánh quảng cáo rác đến hệ thống. Cục An toàn thông tin (Bộ Thông tin và Truyền thông) mang trách nhiệm tiếp nhận và xử lý.

"Danh sách không quảng cáo" ("DoNotCall"): doanh nghiệp tuyệt đối không được gọi điện, nhắn tin tới bất kỳ số điện thoại nào đã đăng ký vào danh sách này.

(ii) Yêu cầu về chức năng từ chối: quảng cáo đến người dùng phải kèm thông báo cho phép họ lựa chọn từ chối hoặc tiếp tục nhận.

Không chỉ vậy, Nghị định 91 còn đặt hàng loạt hành vi vào "danh sách đen" với chế tài nghiêm khắc. Chẳng hạn, quảng cáo đến khách hàng đã từ chối nhận hoặc chưa đồng ý rõ ràng bị phạt đến 10 triệu đồng. Mức phạt từ 20 – 30 triệu đồng nếu không được khách hàng đồng ý mà gọi điện quảng cáo trước 08 giờ hoặc sau 17 giờ hoặc gọi nhiều hơn 01 lần trong vòng 24 tiếng. Đặc biệt, phớt lờ yêu cầu DoNotCall bị phạt tới 100 triệu đồng. Bên cạnh đó, số điện thoại và tài khoản email quảng cáo rác còn có thể bị thu hồi.

Rõ ràng, doanh nghiệp không thể không nắm rõ các quy định rất cụ thể nêu trên khi Nghị định 91 đã đứng nơi ngưỡng cửa. Thay đổi trong cách quảng cáo và tiếp thị là tất yếu.

Dưới góc độ khác, điều đó giúp tăng cường hệ số uy tín của doanh nghiệp trong con mắt "thượng đế". Quả vậy, chỉ có quảng cáo văn minh và lịch sự - nơi mỗi bên đều thấy được tôn trọng - mới đem lại niềm tin vào sản phẩm, tiền đề cho mối quan hệ bền vững với khách hàng.

LUẬT DOANH NGHIỆP 2020: BỎ THÓI QUEN SỬ DỤNG CON DẤU

Cộng đồng doanh nghiệp cả nước đang mong đợi thời điểm Luật Doanh nghiệp 2020 có hiệu lực từ ngày 01/01/2021. Trong số hàng loạt điểm mới, quy định bỏ thủ tục liên quan con dấu là nội dung được nhắc đến rộng rãi nhất.

Đã thành tập quán ăn sâu vào quan niệm và ý thức, doanh nghiệp ở Việt Nam có thói quen đóng dấu lên bất kỳ tài liệu nào như lá chắn chống giả mạo và tăng cường niềm tin cho người nhận. Thói quen này được duy trì nhiều khi bởi yêu cầu từ chính công quyền trong quá trình làm việc với doanh nghiệp. Nói cho cùng, con dấu vốn ra đời trong lòng nhà nước, trước khi du nhập vào đời sống tư.

Tuy nhiên, thực tế con dấu không đủ khả năng và cũng không phải yếu tố chủ chốt đảm bảo độ tin cậy của tài liệu hay kiểm chứng ý chí các bên trong giao dịch. Thêm nữa, nảy sinh hàng loạt hệ lụy phiền phức từ thủ tục in ấn, đóng dấu và bảo quản con dấu một cách vật lý hay từ tranh chấp do việc chiếm giữ và đòi con dấu trong nội bộ công ty. Giữa guồng quay hội nhập kinh tế sôi động, nó còn là rào cản cho doanh nghiệp mong muốn làm ăn và kết nối với đối tác thông qua cách thức trực tuyến.

Quy định mới khuyến khích doanh nghiệp sử dụng phương thức khác để xác minh đối tác (chẳng hạn, trực tiếp trao đổi và nhận diện, tra cứu thông tin qua nhiều kênh, xác thực bằng công nghệ etc.), thay vì tin tưởng trên hết dấu đóng mực đỏ. Nó tiệm cận với thông lệ không buộc dùng con dấu trong đời sống kinh doanh ở các nước phát triển trên thế giới.

Cụ thể, Điều 43 Luật Doanh nghiệp 2020 quy định chữ ký số cũng được coi là con dấu doanh nghiệp. Ngoài ra, doanh nghiệp không còn phải thông báo cho nhà nước để đăng tải công khai mẫu dấu. Bởi doanh nghiệp toàn quyền quyết định về con dấu, kể cả việc không dùng con dấu. Đây là tín hiệu tích cực trong tiến trình giảm tải thủ tục hành chính và chuyển đổi cách thức quản lý doanh nghiệp của nhà nước.

Động thái này được kỳ vọng giúp thay đổi triệt để thói quen sử dụng con dấu của các doanh nghiệp Việt Nam, phục vụ định hướng tăng cường giao thương quốc tế.

LUẬT DOANH NGHIỆP 2020: MỞ RỘNG "KHU BẢO VỆ" CỔ ĐÔNG NHỎ

Tiệm cận thông lệ chung quốc tế về quản trị công ty cổ phần liên quan việc bảo vệ quyền lợi cổ đông thiểu số, Luật Doanh nghiệp 2020 có hiệu lực từ 01/01/2021 bồi đắp thêm các cơ chế nhằm tăng quyền cho cổ đông nhỏ trong loại hình doanh nghiệp này.

Cụ thể, Luật Doanh nghiệp 2014 trước đây yêu cầu cổ đông, nhóm cổ đông phải nắm giữ từ 10% tổng số cổ phần trở lên trong tối thiểu 06 tháng mới được hưởng đặc quyền can thiệp vào quản trị và giám sát hoạt động của công ty. Cổ đông, nhóm cổ đông nắm giữ ít nhất 1% tổng số cổ phần trong thời gian tương tự được quyền tự mình hoặc nhân danh công ty khởi kiện thành viên Hội đồng quản trị, Giám đốc hoặc Tổng giám đốc.

Tuy nhiên, Luật Doanh nghiệp 2020 giảm tỷ lệ 10% nêu trên xuống còn 5% để cho phép các cổ đông như thế đã có quyền xem xét, tra cứu, trích lục thông tin, tài liệu quan trọng của công ty, có quyền yêu cầu Ban kiểm soát kiểm tra công việc công ty hay có quyền triệu tập cuộc họp Đại hội đồng cổ đông.

Đặc quyền đề cử người vào Hội đồng quản trị, Ban kiểm soát vẫn thuộc về cổ đông, nhóm cổ đông nắm giữ ít nhất 10% tổng số cổ phần. Còn tỷ lệ từ 1% trở lên vẫn cho phép các cổ đông tương ứng khởi kiện đội ngũ lãnh đạo.

Tuy nhiên, Luật Doanh nghiệp mới không còn yêu cầu các cổ đông này đáp ứng thời hạn tối thiểu 06 tháng. Việc từ bỏ quy định phảng phất tư duy "sống lâu lên lão làng" ấy mang đến thay đổi tích cực cho cổ đông. Bởi nó cho phép họ lên tiếng ngay từ thời điểm gắn bó lợi ích với công ty, thay vì phải chờ đợi một cách bất hợp lý trong khi nhiều điều có thể xảy ra.

Một quy định mới khác trao cho cổ đông, nhóm cổ đông khởi kiện được quyền xem xét, tra cứu, trích lục thông tin công ty theo yêu cầu của Tòa án hoặc Trọng tài. Tạo tiền đề thực thi quyền khởi kiện, nó đảm bảo họ tiếp cận thông tin cần thiết và hữu ích phục vụ quá trình tố tụng.

Bằng Luật Doanh nghiệp 2020, người ta tiếp tục hoàn thiện hàng lang pháp lý thêm vững chãi nhằm bảo vệ tốt hơn cổ đông nhỏ. Từ ngày 01/01/2021, các công ty cổ phần hiện hữu có nghĩa vụ chuyển hóa các quy định trên trong điều lệ công ty thông qua quá trình sửa đổi hay điều chỉnh. Pháp luật cũng cho phép doanh nghiệp có thể gia cố hành lang bảo vệ ấy, bằng cách trao đặc quyền tương ứng cho cổ đông nắm giữ cổ phần với tỷ lệ ghi nhận tại điều lệ nhỏ hơn tỷ lệ mà pháp luật quy định.

KHUYẾN CÁO

Đây là bài viết khái quát về vấn đề pháp lý mà quý khách hàng đang quan tâm, không phải ý kiến pháp lý của chúng tôi. Do đó, bài viết này không xác lập quan hệ khách hàng - luật sư, và không hình thành các nghĩa vụ pháp lý của chúng tôi với quý khách hàng. Chúng tôi khuyến nghị, khi có vấn đề pháp lý nào phát sinh từ hoạt động đầu tư kinh doanh của mình, quý khách hàng nên hỏi ý kiến pháp lý của luật sư trước khi thực hiện.